

YÜKSEKÖĞRETİMDE ÖĞRENCİLİK STATÜSÜ KARŞISINDA İLİŞİĞİ KESİLMİŞ KİŞİNİN STATÜSÜ VE DİSİPLİN REJİMİNDEKİ DURUMU

THE STATUS OF DISMISSED PERSON AGAINST THE STATUS OF THE STUDENT IN THE
HIGHER EDUCATION AND THE DISCIPLINARY REGIME

Hulüsi Alphan DİNÇKOL*

10.21492/inuhfd.1163157

Makale Bilgi

Gönderi: 17/08/2022
Kabul : 05/04/2023

Anahtar Kelimeler

*Yükseköğretim,
İlişği Kesilmiş
Öğrenci,
İdari Yaptırım,
Disiplin Soruşturması,
Disiplin Cezası.*

Article Info

Received: 17/08/2022
Accepted: 05/04/2023

Keywords

*Higher Education,
Dismissed Student,
Administrative
Sanction,
Disciplinary
Proceeding,
Disciplinary
Punishment.*

Özet

Yükseköğretim kurumları ile öğrenci arasındaki ilişkinin sürdürülmesindeki en önemli konulardan birisi öğrenci disiplin rejimidir. Yükseköğretim kurumu içindeki düzenin sağlanabilmesi bakımından öğrencilerin çeşitli kurallara tabi olması zorunludur. Bu bağlamda gelişen öğrenci disiplin rejimi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu çatısı altında düzenlenmiştir. Yükseköğretim kurumlarında ilişği kesilmiş öğrenciler hakkında disiplin soruşturması açılabilmesi kapsamında 2547 sayılı Kanun, 2023 yılında yapılan değişiklik ile bu duruma bir açıklık getirmiştir. Kanunun 54/6-d maddesi kapsamında her ne sebeple olursa olsun ayrılan kişiler hakkında disiplin soruşturmasının açılması, yürütülmesi ve tamamlanması zorunluluğu bulunmaktadır. Ancak soruşturma sonucu verilecek kararların uygulanması bakımından öğrencilik statüsü devam etmeyen kişilerin durumunun da göz önüne alınarak incelenme yapılması gereği doğmaktadır. Bu çalışma ile ilişki kesme türleri belirlenerek, disiplin soruşturması başlatılan ilişği kesilmiş öğrenciler hakkında alınacak disiplin cezası kararlarının uygulanabilirliğinin ortaya konulmasına çalışılacaktır. Bu kapsamda ortaya çıkan çeşitli olasılıkların getirdiği hukuki problemlere de çözüm önerileri getirilmesi hedeflenmektedir.

Abstract

One of the most important subjects in establishing the relation between higher education institutions and students is the student discipline regime. In order to ensure the order within the higher education institution, students must be subject to various regulations. The developing student discipline regime has been regulated under the umbrella of the Higher Education Law No. 2547. Law No. 2547 clarified the opening a disciplinary investigation against dismissed students in higher education institutions with the amendment regulated in 2023. Within the scope of Article 54/6-d of the Law No. 2547, it is obligatory to open, conduct and complete a disciplinary investigation against former students who have left for whatever reason. However, in terms of the implementation of the decisions to be made as a result of the investigation, it is necessary to examine the situation of the people whose student status does not continue. In this study, the types of dismissal will be determined and the applicability of the disciplinary punishment decisions to be taken against the dismissed students will be tried to be revealed. In this context, it is aimed to propose solutions to the legal problems brought about by various possibilities.

 Bu eser [Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) ile lisanslanmıştır.

*Dr. Öğr. Üyesi, Özyeğin Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı.

Atıf Şekli | **Cite As:** DİNÇKOL Hulüsi Alphan, "Yükseköğretimde Öğrencilik Statüsü Karşısında İlişği Kesilmiş Kişinin Statüsü ve Disiplin Rejimindeki Durumu", İnÜHFD, 14(1), 2023, s.127-140. **İntihal** | **Plagiarism:** Bu çalışma intihal programında kontrol edilmiş ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been controlled via a plagiarism software and reviewed by at least two blind referees.

EXTENDED SUMMARY

As in every public institution, it is also necessary to establish a solid disciplinary regime in higher education institutions. In particular, the student discipline regime should be clear and predictable in order for the relationship between these institutions and students to function properly. However, sometimes some issues that are not included in the legislation regarding the disciplinary regime may arise and hinder predictability.

One of these problematic issues is how the disciplinary investigation initiated against the student who has been dismissed from higher education institutions, regardless of the reason (graduation, transfer to another institution, etc.), will be carried out and how the results will be implemented. Although the Higher Education Law No. 2547 states that the disciplinary regime will be also applied to the dismissed students, it is not specified how to follow some procedures for these individuals. The area where this gap exists is not regulated in the Higher Education Law No. 2547. Therefore, this can cause problems in practice.

One of the problems that may arise in practice is that the notification to be made cannot be submitted to the person concerned in a short time. This leads that the right of defence may be impaired. Another problem is related to the material effect of the disciplinary punishment to be given to the dismissed student. For instance, when a person who had been already dismissed from any higher education institute, has been suspended as a result of a disciplinary investigation, a problem arises that how this penalty will be applied.

In this study, possible problems that may arise in the disciplinary investigations carried out in higher education institutions about the dismissed student will be examined and suggestions will be tried to solve these problems. About this attempt, this study researches legislation, jurisprudence and also doctrine. Unanswered questions can be answered in the investigations to be carried out about the dismissed students within the scope of the study. Thus, the particular features of the disciplinary investigation procedure conducted against dismissed students will be revealed.

In order for clearing the possible disciplinary investigation problems which have been mentioned in the study, it is necessary to determine the legal status of the dismissed student. As in every administrative act, it is necessary to determine the legal status of the persons who are the subject of the disciplinary investigation. Therefore, understanding the status of dismissed students and explaining their types will ensure the main subject of the disciplinary investigation which is the administrative action. In addition, it is also necessary to examine the possible outcomes of each dismissal action, due to separate legal consequences.

In order to understand the process, it should also be determined what kind of problems may occur at every stage of the investigation regarding the dismissed student. In this context, every stage has unique regulations. For example, there is a difference between a student and a dismissed student by the notification reaching the relevant person. In practice, it is easier to notify a relevant student than a dismissed student. However, it is equally important to serve the notification each party on time. The importance of the notification is directly connected with the right of defense. Therefore, in the context of the right of defense, the dismissed student should have more response time than normal students. The Higher Education Law No. 2547 states that at least seven days of the period is given the investigator to receive a defense from normal students. However, this period may be too short for the dismissed student. This problem may cause the disciplinary investigation, which is an administrative action, to be unlawful because of both shape element and also cause element of the action.

Another problem is the need to create a concrete effect in order to ensure the order of higher education institutions. If an act that violates the legal order goes unpunished, the maintenance of public order will be disrupted. Therefore, it is important to apply an effective administrative sanction to the relevant behavior. However, imposing a punishment that can only be applied in a higher education institution, to a student who has been dismissed may sometimes not have a material effect. These administrative actions, which are important for the maintenance of public order, must have a material effect. This obstacle can be overcome by determining another type of punishment that may be appropriate just for dismissed students and adding it to both the law and the regulation. However, the penalty must be determined in accordance with the principle of proportionality. There is much more realistic solution to this problem, and this is related to the dismissed student's disciplinary file. It would be fairer than the other solution if the disciplinary penalty to be entered in the disciplinary file becomes applicable when the person concerned enters another higher education institution. So it would be beneficial to regulate this issue in procedural provisions in the context of solving the problem.

I. GİRİŞ

Yükseköğretimin önemli öznesi olan öğrenci, yükseköğretim kurumlarının varlık nedeni olarak karşımıza çıkar. Anayasa'nın 130. maddesinde açık bir şekilde belirtildiği üzere; “çağdaş eğitim öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücünü yetiştirmek amacı” ile kurulan üniversiteler¹, öğrencilerin yetiştirilmesi dışında başka amaçlara da sahiptirler. Ancak eğitim ve öğretimin sağlanmasının ilk sıraya alınması, öğrenciye verilen önemi vurgulamaktadır.

Öğrencilerin bir yükseköğretim kurumunun olmazsa olmaz ögesi olduğunun tespitiyle beraber kurum-öğrenci ilişkisinin kurulması ve bu ilişki ile düzenin korunması maksadıyla çeşitli kuralların koyulması ihtiyacı da ortaya çıkmaktadır. Yükseköğretim kurumları içindeki düzenin korunması, öğrencilere verilecek eğitim-öğretim hizmetinin aksamadan sürdürülmesini sağlayacaktır. Bu nedenle öğrencilerle ilgili bir disiplin rejiminin geliştirilmesi zaruridir. Her kamu tüzel kişinin kendi içindeki düzeni koruma için uyguladığı disiplin rejiminin, yükseköğretim kurumlarındaki faaliyeti göz önüne alınarak kendisine has özelliklerle uygulanması gerektiği açıktır. Bu nedenle yükseköğretim kurumlarının statüsel bir ilişki içinde bulunduğu öğrencilere, buldukları statü kurallarına aykırı davranışları durumunda disiplin cezası adı verilen idari yaptırımları uygulayacakları² ve bu yaptırımların uygulanabilmesi için de usul ve esasları önceden belirlenen disiplin soruşturmasını yürütecekleri açık bir gerçektir³.

Yükseköğretim kurumlarından ayrılmış/ayırılmış diğer bir deyişle ilişkisi kesilmiş öğrencilerin, mevcut yürütülen ya da ilişki kesilme tarihinden sonra başlatılan disiplin soruşturmaları bakımından durumunun ne olacağı hususunda bazı sorunlar bulunmaktadır. İlgili kurumla öğrencilik ilişkisi sona eren bu kişiler hakkında nasıl disiplin cezası uygulanacağı sorunu göze çarpmaktadır. Bu husus, disiplin soruşturması bakımından ilişkisi kesilmiş öğrenciler açısından kimi sorunlara yol açabilmektedir.

Öğrencilerin yükseköğretim kurumlarında tabi oldukları disiplin rejiminde ilişkisi kesilmiş öğrencilerin durumu, bu çalışmanın yapılmasına neden olmuştur. Bu çalışma kapsamında öncelikle öğrencilik kavramı ile bu statü ve öğrencilere uygulanacak disiplin rejimi incelenmektedir. Çalışmanın ikinci bölümünde ise öğrencilerin yükseköğretim kurumundan nasıl ilişkilerinin kesildiği üzerinde durularak, ilişki kesilmesinden sonra kendileri hakkında yürütülen disiplin soruşturmalarındaki olası bazı durum ve ihtimaller değerlendirilmiş ve bazı önerilerde bulunulmuştur.

II. ÖĞRENCİLİK KAVRAMI VE YÜKSEKÖĞRETİM KURUMUNDAKİ ÖĞRENCİLERE İLİŞKİN DİSİPLİN REJİMİ

Yükseköğretim kurumu öğrencilerinin tabi olduğu disiplin rejiminin hukuki niteliğinin tespit edilebilmesi için öncelikle öğrenciliğin ne anlama geldiği ve öğrencilik statüsünün hukuki niteliği ile bu statünün sahip olduğu özelliklerin belirlenmesi gerekir.

Pozitif hukuk kuralları ve doktrinin öğrencilik kavramına yaklaşımı, kavramın şekillenmesini doğrudan etkilemektedir. Öğrencilik statüsünün tespit edilmesiyle de öğrencilere uygulanacak disiplin rejiminin anlaşılması sağlanacaktır.

A. Pozitif Hukuk Kapsamında Yükseköğretim Kurumu Öğrencisi Kavramı

Kamu hizmeti olarak belirlenen yükseköğretim, üç eğitim-öğretim türünün sonuncusu olarak karşımıza çıkmaktadır⁴. İlk ve orta öğretimden sonra üçüncü tahsil türü olarak belirlenen yükseköğretim Anayasal bir faaliyet türüdür. Diğer bir deyişle yükseköğretim, faaliyet türü bakımından bir kamu hizmeti olarak Anayasal anlamda ele alınmıştır⁵.

Yükseköğretimin sadece kamu tüzel kişileri tarafından yürütüleceği, Anayasa'nın 130. maddesinde düzenlenmiştir. Maddenin ilk fıkrasında açık bir şekilde belirtildiği üzere yükseköğretim kurumları;

“Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur”.

İkinci fıkrasında ayrıca devletin gözetim ve denetimine tabi olarak, yine kamu tüzel kişiliğine sahip yükseköğretim kurumlarının da kurulabileceği belirtilmiştir.

¹ Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Kanun Numarası: 2709, Kabul Tarihi: 18.10.1982, RG: 09.11.1982, 17863 (Mükerrer) 130. maddesinde üniversitelerin devlet tarafından ya da devletin gözetim ve denetimi altında vakıflar tarafından kurulabileceği belirtilmektedir. Ancak ilk fıkrada belirtilen kamu tüzel kişiliğine sahip yükseköğretim kurumlarını sadece üniversiteler olarak sınırlamamak gerekir. Ülkemizde sadece yükseköğretim kurumları da bulunmaktadır. Zira maddeyi “Yükseköğretim kurumları” başlığı ile incelediğimizde, Anayasamız sadece üniversiteleri değil tüm yükseköğretim kurumlarını düzenlediğini görmekteyiz.

² YILDIRIM, Turan/YASİN, Melikşah/KAMAN, Nur/ÖZDEMİR, H. Eyüp/ÜSTÜN, Gül/ÇAKIR, Hüseyin Melih/OKAY TEKİNSOY, Özge: İdare Hukuku, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020, s.315.

³ ULUSOY, Ali: İdari Yaptırımlar, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013, s.170.

⁴ HIRSCH, Ernst E.: Dünya Üniversiteleri ve Türkiye’de Üniversitelerin Gelişmesi, Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1998, s.11’den aktaran ÇAKMAK, Volkan: Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Suç ve Cezaları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2012, s.77.

⁵ Yükseköğretim kurumlarındaki kamu hizmeti türü bakımından bilgi için bakınız; AKYILMAZ, Bahtiyar/SEZGİNER, Murat/KAYA, Cemil: Türk İdare Hukuku, 14. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2021, s.564; YILDIRIM/YASİN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.563; GÖZLER, Kemal: İdare Hukuku, Cilt II, İkinci Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2009, s.270; YAŞAR, Hasan Nuri: İdare Hukuku, 2. Basım, Der Yayınları Ankara, 2014, s.171; ATAY, Ender Ethem Atay: İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012, s.591.

Anayasa'nın 130. maddesinde öğrenci kavramı kullanılmasa da hükmün öğrenci yetiştirme amacını içerdiği söylenebilmektedir. Aynı doğrultuda yükseköğretimin esasını oluşturan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun tanımlar hükmünde de açık bir öğrenci kavramı tanımlamasının bulunmadığı görülmektedir⁶. Ancak Kanunun özü gereği öğrenciliğin çeşitli hükümler altında şekillendiğini belirtmek yanlış olmayacaktır. Özellikle 2547 sayılı Kanun'un "lisans düzeyinde öğretim"i tanımladığı 43. maddesinde, "diploma alma, ... öğrencilik haklarından yararlanma..." konusu ayrıntılı açıklanmakta, öğrencilik statüsüne ilişkin hak ve yükümlülüklerin sıralandığı 44. maddesinde ve "yükseköğretime giriş ..." hakkı düzenlenmekte, 45. maddesinde öğrencilik statüsünün sınırları ve bu sınırlar içindeki hak ve yükümlülüklerinin açıklığa kavuşturulması hedeflenmektedir.

Yürürlükten kaldırılmış Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nde, 2547 sayılı Kanun ve diğer ilgili mevzuatta öğrencilik kavramı daha açık bir tanımlamaya sahip idi. Çalışmanın konusu bakımından önem arz eden ve 2547 sayılı Kanun'da 2023 yılındaki değişiklik⁷ ile icrailiği son bulan⁸ mülga Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği incelendiğinde öğrenci tanımına açıkça yer verildiği görülmektedir. Mülga Yönetmeliğin 3. maddesinde öğrencilik kavramı ile "Yükseköğretim kurumlarında ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlilik öğrenimi gören kişiler" kastedilmektedir⁹. Kavram tanımlamasından öğrencilerin, kanun ve ilgili diğer mevzuatın öngördüğü şekilde yükseköğrenim görmeye hak kazanmış ve kayıt yaptırmış kişiler olduğu anlaşılmaktadır.

B. Yükseköğretim Kurumu Öğrencilerine Uygulanan Disiplin Rejimi

Her kamu tüzel kişiliğinde, faaliyet konusunun layığıyla yerine getirebilmesi için korunması gereken bir düzen bulunmaktadır. Özellikle kamu görevlilerinin yürütülen faaliyet içerisinde düzenin bozulmaması için dikkatli ve özenli davranış sergilemeleri gerekir¹⁰. Ancak çalışma konumuzun esasını oluşturan yükseköğretim kurumlarında diğer kamu kurumlarından farklı olarak, çalışan personelin yanı sıra sunulan kamu hizmetinden yararlanan öğrencilerin de davranışlarında dikkatli ve özenli olması zorunluluğu aranmaktadır. Diğer bir deyişle yükseköğretim kurumlarında sunulan hizmetin etkin ve faydalı bir biçimde yürütülmesi için bu hizmetten yararlanan öğrencilerin, kendi statülerini düzenleyen hukuk kurallarına uygun davranmaları gerekmektedir¹¹. Dolayısıyla yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim hakkında yararlanan öğrenciler bakımından da bir disiplin rejiminin geliştirilmesi zorunluluktur.

Hem yükseköğretim hem de ilköğretim ve ortaöğretim kapsamında eğitim ve öğrenime ulaşabilme hakkı, Anayasa tarafından koruma altına alınmış bir temel hak olarak karşımıza çıkmaktadır. Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. maddesi uyarınca "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkında yoksun bırakılamaz". Hükümde her ne kadar eğitim ve öğrenim hakkının temel bir hak olduğu belirtilse de, her temel hak gibi bazı sınırlamalara tabi tutulabileceğinin de yine hükümde vurgulandığı görülmektedir¹². Dolayısıyla kanunla getirilebilecek sınırlandırmalar bakımından eğitim ve öğretim faaliyetlerinin disiplin rejimine bağlı bir şekilde yürütülebileceğini belirtmek gerekir. Yükseköğretimde bu faaliyetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi adına yükseköğretim kurumlarından çıkarma da dahil olmak üzere çeşitli disiplin yaptırım ve tedbirleri uygulanabilir¹³. Aynı doğrultuda Anayasa Mahkemesi de disiplin yaptırımlarının hem öğrencilerin gelişimi hem de eğitim ve öğretime ilişkin kamu hizmetinin amacına ulaşmasını sağlaması bakımından önemli bir araç olduğunu ifade etmektedir¹⁴.

Anayasa'nın verdiği yetki ile 2547 sayılı Kanun'un "Öğrencilerin disiplin işleri" başlıklı 54. maddesi kapsamında yükseköğretim kurumu öğrencilerine uygulanacak disiplin rejiminin temeli düzenlenmiştir. 54. madde kapsamında sınırlı sayı prensibince disiplin cezası türleri sayılmıştır ve bu cezalar dışında farklı bir cezanın uygulanması mümkün değildir¹⁵. Bu ceza türleri, kınama, yükseköğretim kurumundan bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma, yükseköğretim kurumundan bir yarıyıl için uzaklaştırma, yükseköğretim kurumundan iki yarıyıl için uzaklaştırma ve yükseköğretim kurumundan çıkarma cezalarıdır¹⁶. Madde

⁶ Yükseköğretim Kanunu, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesi. Kanun Numarası: 2547, Kabul Tarihi: 04.11.1981, RG: 06.11.1981, 17506.

⁷ Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Kanun Numarası: 7437, Kabul Tarihi: 02.02.2023, RG: 09.02.2023, 32099.

⁸ Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin yürürlükten kaldırıldığına ilişkin olarak Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik bulunmaktadır. İlgili Yönetmelik 1. maddesi kapsamında Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği açık bir şekilde yürürlükten kaldırılmış ve bu doğrultuda icra gücünü yitirmiştir. RG: 11.03.2023, 32129.

⁹ Mülga Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesi. RG: 18.08.2012, 28388.

¹⁰ ÜSTÜN, Gül: "Disiplin Soruşturamalarında Hukuka Aykırı Deliller", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 24(1), 2018, s.18.

¹¹ HAREKET, Erdem: "Eğitim Hukukunda Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Disiplin Suçları ve Cezaları: Hukuki Esaslarıyla Bazı Sorunsallar Üzerine", Yükseköğretim Dergisi, 11(2), 2021, s.193.

¹² Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca; "2) Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. 3) Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz".

¹³ ÖZTÜRK, İlhami/SÜMER, Arif Emre: "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Yükseköğretim Öğrencileri Disiplin Rejiminin Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 27(2), 2021, s.1044.

¹⁴ Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararı, 15.02.2017; Başvuru No: 2014/5881, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/10728>, (Erişim: 03.08.2022).

¹⁵ OKUYUCU ERGÜN, Güneş/BAŞ, Eylem: "Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Disiplin Suçları, Cezaları ve Soruşturamalarına İlişkin Bazı Değerlendirmeler" Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 27(1), 2021, s.29.

¹⁶ Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 2. maddesi kapsamında uyarı cezası 54. maddeden çıkarılmıştır. Kanun Numarası: 7437, Kabul Tarihi: 02.02.2023, RG: 09.02.2023, 32099.

kapsamında tek tek suç ve ceza eşleşmesi yapılmaktadır¹⁷. Hangi fiilin ve eylemin hangi suçu oluşturduğu ve bu suçlara karşılık hangi cezanın uygulanması gerektiğine ilişkin açık düzenleme ise 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinde yapılan değişiklik ile getirilmiştir. Bu husus, değişiklikten önce Mülga Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği ile gösterilmekte idi¹⁸. Öğrencilerin tabi tutulacakları disiplin suçlarının ve disiplin cezalarının kanunda toplu halde sayılması fakat hangi nitelikteki eyleme hangi cezanın verileceğinin irdelenmeden bu hususun ilgili yönetmeliğe bırakılmasının suç ve cezada kanunilik ilkesine aykırılık teşkil edeceği yönünde doktrinde tartışmalara konu olmaktadır, Anayasa Mahkemesi'nin 2547 sayılı Kanununun 54. maddesinin 1. fıkrasının eski (a) bendi ile 65. maddesindeki "ile öğrencilerin" ibaresini iptal etmesiyle yönetmeliğin uygulama alanı ortadan kalkmış oldu¹⁹.

7437 sayılı Kanun kapsamında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 54. maddesinde yapılan değişiklik sonucu icrai etkisi ortadan kalkan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hakkında ilgi çekici detaylardan birisi, yönetmeliğin öğrenci statüleri arasında ayırım yapmadan yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören herkese karşı uygulanacak nitelikte bir düzenleyici işlem olduğudur. Daha önce de belirttiğimiz üzere, tanımlar maddesi olan 3. maddede yer alan öğrencilik kavramı, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören tüm ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık²⁰ ve sanatta yeterlilik öğrencilerini kapsamaktadır. Dolayısıyla sayılan farklı öğrencilik türlerini ilgilendiren suç tipleri farklılaşsa bile tüm öğrenciler bakımından uygulanacak disiplin soruşturma ve ceza usulünün yeknesak olduğu açıktır. Bu doğrultuda 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin yine aynı paralellikle tüm öğrenciler bakımından uygulamaya sahip olacağını vurgulamak gerekir.

2547 sayılı Kanunun uygulama kapsamı bakımından öğrenciliğin ne kadar geniş sınırlara sahip olduğu görülse de bazı eğitim faaliyetlerinden yararlananlar bu Kanunun disiplin hükümlerinin dışında tutulmuştur. Örneğin yükseköğretim kurumlarınca oluşturulan sürekli eğitim merkezleri çatısı altında sunulan çeşitli mesleki eğitimlerden faydalananlar, 2547 sayılı Kanun'da belirtilen birçok öğrencilik hakkından yararlanamazlar²¹. Yine aynı doğrultuda kendileri hakkında 2547 sayılı Kanun'da yer alan öğrenci disiplin rejimine ilişkin hükümlerin uygulanamayacağını da belirtmek gerekir.

III. YÜKSEKÖĞRETİM KURUMUNDAN İLİŞİĞİ KESİLMİŞ ÖĞRENCİLER VE HAKLARINDA YÜRÜTÜLEN DİSİPLİN SORUŞTURMALARINDAKİ OLASILIKLAR

A. Yükseköğretim Kurumunda Öğrencilik ile İlişik Kesilme ya da Öğrenciliğin Sona Erme Durumu ve Türleri

Yükseköğretim kurumlarından ilişkisi kesilmiş öğrenciler için disiplin soruşturmalarının yürütülebilmesine ilişkin olarak, öğrencilerin hangi durumlarda ilişkilerinin kesildiğinin tespit edilmesi gerekir.

1. Öğretim Programının Diplomayla Tamamlanması ile Öğrencilik Statüsünün Sona Ermesi

Mezuniyet, bir öğrencinin bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumu ile ilişkisini sona erdiren hallerden birisidir. Diğer ilişik kesme hallerinde olduğu gibi, diploma alma ile de öğrencinin öğrencilik hak ve yükümlülükleri sona ermektedir. Dolayısıyla öğrencinin öğrencilik statüsünün kendisine sunduğu yükseköğretim kurumunda yararlandığı haklar ile diğer sosyal haklar da sona ermektedir.

2547 sayılı Kanunun "Diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar" başlıklı 44. maddesinin 1. fıkrasının 'a' bendi uyarınca;

"Yükseköğretim kurumlarının ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeyindeki diploma programlarına kayıtlı öğrenciler, bu madde hükümlerine göre belirlenen ders kredileri ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde; ön lisans, lisans, yüksek lisans veya doktora diploması alır".

Hükümden de anlaşılacağı üzere, yükseköğretim kurumlarındaki öğrencilik kural olarak öğrencinin programı tamamlaması için gereken ders ve diğer yükümlülüklerin tamamlanması ile sona ermektedir. Yükümlülüğünde bulunan dersleri tüm sınavlarını başarı ile tamamlamış bir öğrencinin diploma alması inşai

¹⁷ Maddenin 2023 yılındaki değişikliğinden önce hükümden tek tek suç ve ceza eşleşmesi yapılmamakla beraber, toplu bir sayım tekniğine gidilmişti. Konuya ilişkin olarak bakınız; ÖZTÜRK/SÜMER, s.1046.

¹⁸ 2547 sayılı Kanun'un "Yönetmelikler" başlıklı 65/1-a-9. maddesi uyarınca; "Öğretim elemanları, memur ve diğer personel ile öğrencilerin disiplin işlemleri, disiplin amirlerinin yetkileri ve disiplin kurullarının teşkili ve çalışması ile ilgili hususlar" hükmü kapsamında Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelik ile düzenlenmekte iken, Anayasa Mahkemesi'nin 8/9/2022 tarihli ve E.: 2022/54, K.: 2022/99 sayılı Kararı ile bu alt bentte yer alan "ile öğrencilerin" ibaresi "disiplin işlemleri" ve "ile ilgili hususlar" ibareleri yönünden iptal etmesi ile öğrencilere ilişkin disiplin rejimi 2547 sayılı Kanun altında düzenlenmesi gereği ortaya çıkmıştır. Anayasa Mahkemesi, 08.09.2017, E.2022/54, K.2022/99, RG: 20.09.2022, 31959, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/09/20220920-8.pdf> (Erişim: 02.10.2022).

¹⁹ Öğrenci disiplin suç ve cezalarının 2547 yerine Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği kapsamında açık bir şekilde düzenlenmesinin hukuka aykırılığının olduğu ya da olmadığı yönünde detaylı görüşler için bakınız; ULUSOY, s.170; DURSUN, Hasan: İdari Suç ve Cezalarda Kanunilik İlkesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015, s.455 vd; ÖZTÜRK/SÜMER, s.1040 vd; OKUYUCU ERGÜN/BAŞ, s.29 vd.

²⁰ Tıpta uzmanlık sınavı esaslarına göre çalışan öğretim elemanlarının diğer bir ifadeyle 2547 sayılı Kanunun 3/1-1 maddesi kapsamında araştırma görevlisi statüsüne sahip olan öğretim elemanlarının durumunun incelenmesi gerekir. Kanunun 53/1-b maddesi uyarınca; "Devlet ve vakıf yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanlarına uygulanabilecek disiplin cezaları uyarı, kınama, aylıktan veya ücretten kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezalarıdır" ifadesi kapsamında tıpta uzmanlık yapanların eğitim süreçlerinin yanı sıra, bu eğitim sürecinde öğretim elemanı olarak çalışmaları sebebiyle haklarında uygulanacak disiplin rejiminin öğretim elemanları için yürütülecek disiplin rejimi olduğunu söylemek gerekir.

²¹ 2547 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında belirtilen bir diploma programı olmayan sertifika programlarında eğitim gören kişiler, öğrencilik hakkına sahip olamamaktadır.

bir işlem olmamakla beraber tespit edici bir niteliğe sahiptir²². Zira mezuniyet hakkını doğuran yeni hukuki durum son sınav notunun açıklanması ile gerçekleşmiş olup, diploma bu durumu sadece tespit etmektedir.

Diploma alımı ile programın tamamlanması, yükseköğretim kurumu ile öğrenci arasındaki ilişkinin sona ermesi adına istenen en temel amaçtır. Bu nedenle 44/1-c hükmünde ifade edilen temel süreler içinde öğrenciler, giriş yaptıkları öğretim programlarındaki tüm ders ve diğer sorumlulukları tamamlamak zorundadırlar²³. Diğer bir deyişle kanunda yer alan süreler sadece diploma programında alınıp tamamlanması gereken dersleri değil, ayrıca ilgili program kapsamında alınıp tamamlanması gereken işletmede mesleki eğitim, staj ve uygulamalı dersleri de kapsar²⁴.

Diplomanın öğrenci üzerindeki hukuki statüsü ise bir yükseköğretim kurumunda sunulan öğretim programı hizmetinin tamamlanması ile ilgili alanda uzmanlığın edinildiğine dair tesis edilmiş bir birel işlemdir. Belli bir kişiyi yeni bir hukuki duruma sokan diploma işleminin, bir birel işlem niteliğinde olduğu açıktır²⁵. Bir birel işlem olan diploma ile öğrenciler, hem öğretim programını tamamladıkları için bu statülerinden çıkmış olurlar hem de bitirdiği programa ilişkin faaliyet alanlarında çalışabilme yeterliliğini edinerek yeni bir hukuki statünün içine girerler.

2. Öğrencinin İsteği ile İlişğin Kesilmesi

Öğrencilik hakkının kazanılmasının yanı sıra bu haktan vaz geçilmesinin de bir hak olduğunu düşünmemiz gerekir. Öğrencilik statüsü her zaman ayrılmaya iradesiyle sona erdirilebilmektedir. Devam edilen öğrencilik statüsünün sona erdirilmesi, yeni bir idari işlemdir. Bu nedenle öğrencinin bu statüsünün sona erbilmesi için idarenin bir idari işlem tesis etmesi gerekecektir.

Hem Anayasa'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74. maddesi²⁶, hem de 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari makamların sükutu" başlıklı 10. maddesi²⁷ kapsamında ilgililerin idarelere başvurarak idari işlem tesis edilmesi veya eylemde bulunulmasını talep hakları vardır. Bu hak ışığında öğrenciler, bir kamu kurumu olan yükseköğretim kurumundan ilişik kesme talebinde bulunabileceklerdir. Bu talep sonucunda tesis edilecek ilişik kesme işleminin birel işlem niteliğinde olduğu açıktır.

Öğrencilerin ilişik kesmek için yükseköğretim kurumuna herhangi bir gerekçe sunmasına ihtiyacı bulunmaz. Öğrencilerin yükseköğrenim hayatından ayrılabilme hakları olduğu gibi, 2547 sayılı Kanun'un 44/1-c hükmü kapsamında bir başka yükseköğretim kurumuna yatay geçiş yaparak kayıtlı oldukları yükseköğretim kurumundan ayrılmalari olanaklıdır.

3. Azami Öğrenim Süresinin Sona Ermesi ile İlişğin Kesilmesi

Öğrencilerin yükseköğretim kurumları ile aralarındaki ilişkinin sona ermesine neden olan bir diğer durum ise mevzuatta belirlenmiş olan azami öğrenim süresi içerisinde kayıtlı oldukları diploma programındaki ders ve diğer yükümlülükleri yerine getirememeleri durumudur. Diğer bir deyişle, yasal azami süre içinde mezun olamayan öğrencilerin iradesi aranmaksızın ilgili yükseköğretim kurumu ilişik kesme kararı almak zorundadır.

2547 sayılı Kanun'un 44/1-c hükmü kapsamında belirlenen azami süreler, yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin yasal süre sınırını göstermektedir. Bu doğrultuda bu sürelerin aşılması nedeniyle bu hükümdeki bağlı yetki kapsamında yükseköğretim kurumları, ilgili öğrencilerin ilişik kesme zorundadır. Diğer bir deyişle kanunun açık hükmü nedeniyle yükseköğretim kurumlarının ilişik kesme bakımından takdir yetkisinin bulunmadığını belirtmek gerekmektedir²⁸.

Yükseköğretim kurumunda öğrenim gören öğrencinin azami öğrenim süresi bakımından her ne kadar takdir yetkisinin kullanılamayacağını belirtmemiz gerekse de, içinde bulunduğu yükseköğretim kurumuna başlamadan önce başka bir yükseköğretim kurumunda öğrenim görülmesi hususunun da incelenmesi gerekir. Birçok yükseköğretim kurumunda öğrenim görme olasılığı her zaman karşımıza çıkabilmektedir. Bu kapsamda birden fazla yükseköğretim kurumunda sırayla öğrenim görülmesi olasılıklarından birisi de dikey geçiş sürecidir. Danıştay, dikey geçiş ile bir lisans programına kaydolun öğrencinin öğreniminde, 2547 sayılı

²² GÖZLER, Kemal: İdare Hukuku, Cilt I, İkinci Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2009, s.689.

²³ 2547 sayılı Kanun'un 44/1-c hükmü uyarınca; "Öğrenciler, bir yıl süreli yabancı dil hazırlık sınıfı hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın öğrenim süresi iki yıl olan ön lisans programlarını azami dört yıl, öğrenim süresi dört yıl olan lisans programlarını azami yedi yıl, öğrenim süresi beş yıl olan lisans programlarını azami sekiz yıl, öğrenim süresi altı yıl olan lisans programlarını azami dokuz yıl içinde tamamlamak zorundadırlar".

²⁴ Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği, RG: 17.06.2021, 31514'ün "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde işletme; "Mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve iş yerleri" olarak tanımlanmıştır. Ancak kamu kuruluşları için işletme kavramının kullanılması, kamu yararına idari faaliyette bulunan bu kurumların doğru olarak tanımlanmasında sorun yaratabileceği düşünülebilir. Bu nedenle kamu kurumlarının özel işletmelerden ayrı tutularak tanımlanması, idare hukukunun genel ilkeleri bakımından daha uygun olacaktır.

²⁵ AKYILMAZ/SEZGİNER/KAYA, s.359; YILDIRIM/YASİN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.452.

²⁶ Anayasa'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74. maddesi uyarınca; "Vatandaşlar ve kişilikli esaslı gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir".

²⁷ İdari Yargılama Usulü Kanunu, Kanun Numarası: 2577, Kabul Tarihi: 06.01.1982, RG: 20.01.1982, 17580'nin "İdari makamların sükutu" başlıklı 10. maddesi uyarınca; "İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler".

²⁸ İdarenin takdir yetkisi ve bağlı yetkisi hakkında detaylı bilgi için bakınız; KAYA, Cemil: İdarenin Takdir Yetkisi ve Yargısal Denetimi, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011, s.36; ÜSTÜN, Gül/SEÇKİN, Sinan: "İdari İşlemlerde Takdir Yetkisi ve Gerekçe İlkesi", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, (Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan), 21(2), 2015, s.512.

Kanunun ayrı bir usul belirlememesi nedeniyle mevcut lisans programındaki süre hesabında önceki ön lisans öğrenimindeki sürenin dahil edilmemesi yönünde karar vermiştir²⁹. Diğer bir deyişle, dikey geçişle lisans programına kayıt yaptıran öğrencinin lisans öğrencilik statüsü azami süresinin, lisans programına kayıt tarihinden itibaren yedi yıl olduğu Danıştay tarafından saptanmıştır.

Öğrencilerin azami öğrenim süresinde yükseköğretim kurumunun ilgili öğretim programındaki ders yükümlülüklerini tamamlayamayacağı öğrenim süresi içinde fark edildiği bazı haller de bulunmaktadır. Bu gibi hallerde yükseköğretim kurumunun ilişik kesme işlemi tesis etmesinde erken davrandığı görülebilmektedir. Azami öğrenim süresini aşmadan öğretim programındaki dersleri tamamlamasının matematiksel olarak mümkün olmaması nedeniyle ilişkisi kesilen öğrencinin işlemin iptaline ilişkin açtığı davada idari yargı, işlemin hukuka uygun olarak tesis edildiğine karar vermiştir³⁰. Somut olayda yükseköğretim kurumunun, öğrencinin azami öğrenim süresini tüketmesini beklememesi tutumunu, Danıştay hukuka aykırı bulmamıştır. Burada Danıştay'ın, yükseköğretim kurumunun ilgili öğrencinin öğrenim hakkının zaten yükümlülüğündeki dersler tamamlanmadan sona ereceğini hesaplamasıyla öğrenciye geleceğini belirleyebilmesi adına erken bir işlem tesis etmesini hukuka uygun bulduğunu da söyleyebiliriz.

4. Yükseköğretim Kurumunu Yanıltıcı Bilgiler Nedeniyle Hukuka Aykırı Yapılan Kaydın Tespit Edilmesi ile İlişğin Kesilmesi

Yükseköğretim kurumlarının ön lisans ile lisans programlarına ilişkin öğrenci alımları, kural olarak Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi'nin düzenlediği sınav ile sağlanmaktadır³¹. Ancak sınav kapsamında alınan başarının yanı sıra, kayıt esnasında bazı evraklar kimi zaman ayrıca talep edilebilmektedir. Bu evraklar kapsamında yanıltıcı ya da hileli davranış sergilemek, yükseköğretim kurumunun kayıt işlemini sakatlayabilecek bazı sonuçlara yol açabilmektedir. Yükseköğretim kurumunun bu hususu tespit etmesiyle ilgili öğrencinin kaydını geri alacak şekilde hareket etmesi gerekecektir.

İdarenin bir işlemini geri alması durumunda, o işlem, idare tarafından yürürlüğe sokulduğu tarihe kadar ortaya çıkan bütün hukuki sonuçlarıyla beraber ortadan kalkacaktır³². İlgili işlemin hukuk aleminden geçmişe yönelik olarak silinmesi olarak da belirtebileceğimiz geri alma, ilgilisi bakımından artık hiç tesis edilmemiş hale gelmektedir³³. Bu doğrultuda yükseköğretim kurumuna hile ile kayıt yaptıran kişinin kaydının geri alınması gerekmektedir.

Kesin kayıt hakkını kazanan ancak askerlik ödevini tecil ettiremeyecek statüde bulunmasından dolayı bu ödevi yerine getirmesi gerekirken adayın yükseköğretime kayıt yaptırdığı sahte askerlik durum belgesi sunması gerekçesiyle ilgili yükseköğretim kurumunun kaydı geri alma işlemi tesis etmesinde Danıştay hukuka aykırılık bulmamış ve işlemin iptali talebini reddetmiştir³⁴. Bu kapsamda Danıştay, öğrencinin kanuna karşı hile eylemini gerçekleştirmesi nedeniyle yükseköğretim kurumuna kaydının geri alınması işleminin hukuka uygun nitelikte olduğunu belirtmektedir.

ÖSYM'nin yapmış olduğu merkezi sınava kendisi yerine başka bir kişiyi sokan öğrenci adayının da buradan alınan puan kapsamında ilgili yükseköğretim kurumuna kayıt yaptıramayacağı, kayıt yapılsa bile geri alınabileceği ve alınması gerektiği yine Danıştay tarafından vurgulanmaktadır³⁵. Bu durumda da ilgili idare olan yükseköğretim kurumunun işlemi sırasında iradesini sakatlayıcı bir davranışın öğrenci tarafından gerçekleştirildiği sonradan anlaşılrsa dahi, işlemin geri alınması Danıştay'ın belirttiği gibi hukuka uygundur.

5. Disiplin Cezası Sonucu İlişğin Kesilmesi

Disiplin rejiminin uygulanması sonucu yükseköğretim kurumu ile öğrenci arasındaki bağın kesilmesi, ilişik kesilmesinin bir diğer türü olarak karşımıza çıkmaktadır. 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesi kapsamında öğrencilerin yükseköğretim kurumundan çıkarılmasını gerektiren suçlar belirtilmektedir³⁶. Burada sayılan fiillerin işlenmesinin tespit edilmesiyle öğrencilik statüsünün sona ereceği açıktır.

²⁹ Danıştay 8.D., 09.03.2015; E.2011/6343, K.2015/1640, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

³⁰ Danıştay 8.D., 07.07.1993; E.1992/2284, K.1993/2631, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

³¹ 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, RG: 15.07.2018, 30479'un 347. maddesi kapsamında ÖSYM; "... kamu tüzel kişiliğine, idari ve mali özerkliğe sahip, Yükseköğretim Kurulu ile ilgili, merkezi Ankara'da bulunan özel bütçeli bir kuruluştur". Aynı hükmün 2. fıkrasının a bendi kapsamında ön lisans, lisans veya lisansüstü öğrenim görece adayların puan sıralamasına göre tespit ve yerleştirme görevi bulunmaktadır. Ancak istisnai bazı diploma programlarında öğrencilerden yeteneklerini, yarışma ilkesi kapsamında sergilenmeleri istenebilmektedir. 2547 sayılı Kanun'un 9. ek maddesinin 2. fıkrasında bu belirleme yetkisi, her bir yükseköğretim kurumuna tanınmıştır.

³² TAN, Turgut: İdare Hukuku, Güncelleştirilmiş, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013, s.283; GÖZLER, İdare Hukuku, Cilt I, s.1106; BÜLBÜL, Erdoğan: İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması, Beta Yayınları, İstanbul, 2010, s.19; CAĞLAYAN, Ramazan: "İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, 4(1-2), 2000, s.43; GÜNDÜZ, F. Ebru: "Disiplin Cezalarının Geri Alınması", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20(1), 2016, s.412; ALTINDAĞ, Halil: "İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20(4), 2016, s.82.

³³ YILDIRIM/YASİN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.462.

³⁴ Danıştay 8.D., 23.06.1997; E.1996/2031, K.1997/2226, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022); benzer nitelikteki karar, Danıştay 8.D., 05.12.1995, E.1994/7034, K.1995/4107, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

³⁵ Danıştay 8.D., 29.04.1997, E.1996/1867, K.1997/1427, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

³⁶ 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu 54/1-d uyarınca; "1) Mahkeme kararıyla kesinleşmiş olmak kaydıyla suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, böyle bir örgütü yönetmek veya bu amaçla kurulan örgüte üye olmak,

2) Suç işlemek amacıyla kurulan bir örgüte üye olmamakla birlikte, örgüt adına faaliyette bulunmak veya örgüte yardım etmek,

3) Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri satmak, başkalarına vermek ya da ticaretini yapmak,

4) 6136 sayılı Kanuna aykırı olarak ateşli silahlarla, mermilerini ve bıçaklarla saldırı ve savunmada kullanılmak üzere özel olarak yapılmış bulunan diğer aletleri, patlayıcı maddeleri kullanmak,

Çıkarıldıkları yükseköğretim kurumlarına bir daha alınmamak üzere ilişiyin kesilmesi hususunun burada bir değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. İlgili hükmün ilişik kesmeye ilişkin 2023 yılı değişikliğinden önceki kısmı, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesinin 1. fıkrasının g bendinin 2. cümlesi uyarınca; “öğrenciye, bir daha çıkarıldığı yükseköğretim kurumuna alınmamak üzere öğrencilikten çıkarıldığı yazı ile bildirilmesi” gerekmektedir. Bu hüküm, Anayasa'nın 42. maddesindeki eğitim ve öğrenim hakkının özüne dokunulmasından dolayı Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir³⁷. Anayasa Mahkemesince verilen bu kararda, eğitim ve öğrenim hakkının sağlanabilmesi amacının ön planda tutulduğu görülmektedir. Ancak 2023 yılında yapılan değişiklik ile bu hüküm tekrar 2547 sayılı Kanun'da yer bulmuştur.

Eğitim ve öğrenim hakkının olabildiğince korunması kapsamında 2547 sayılı Kanun'un 54/2-b hükmünde yer alan ifade önem taşımaktadır. Hüküm uyarınca, “Disiplin suçunun tekrarı gerekçesiyle yükseköğretim kurumundan çıkarma cezası verilemez”. Maddede açıkça ifade edildiği üzere, disiplin hukukuna hakim olan tekrarı uygulamasının bir istisnası 54/2-b maddesinde hüküm altına alınmıştır. Bir alt ceza olan yükseköğretim kurumundan iki yarıyıl uzaklaştırma cezasını gerektiren disiplin suçunu tekrarı ettiren öğrenciye bir üst ceza olan yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasının uygulanmayacağı belirtilmektedir. Buradaki amaç eğitim ve öğrenim hakkının olabildiğince korunmasıdır.

B. Yükseköğretim Kurumundaki Öğrenci Disiplin Soruşturmasında Öğrencilik ile İlişiyi Kesilenlere İlişkin Süreç

Yükseköğretim kurumları ile bağlarının kesilmesinden sonra bile, ilişiyi kesilmiş öğrenciler hakkında disiplin soruşturması açılabilmesine ilişkin 2547 sayılı Kanun'daki açık hüküm karşımıza çıkmaktadır. Kanunun 54. maddenin 6. fıkrasının d bendi uyarınca;

“Öğrencinin, disiplin suçunu işledikten sonra yükseköğretim kurumundan her ne sebeple olursa olsun ayrılmış olması, soruşturma açılmasına, devamına ve gerekli kararların alınmasına engel teşkil etmez”.

Hükümden de anlaşılacağı üzere öğrenci ne şartta ayrılmış olursa olsun, hakkında disiplin soruşturmasının açılması, açılan disiplin soruşturmasının tamamlanması ve soruşturma sonucu ortaya çıkan bilgiler ışığında ilgili kararların alınması gerekmektedir. Yasal zeminde 2023 yılında eklenen bu hükmün bir başka bendi sayesinde başka yükseköğretim kurumuna geçmesinden önce işlediği fiiller bakımından öğrencinin disiplin soruşturmasının yeni geçilen yükseköğretim kurumu tarafından yürütülmesine ilişkin getirilen yükümlülük ile bir çözüm ortaya çıkmıştır. Kanun'un 54. maddenin 6. fıkrasının e bendi uyarınca;

“Öğrenci başka bir yükseköğretim kurumunda eğitim aldığı sırada disiplin cezasını gerektiren bir suç işlediğinde soruşturma yapma ve disiplin cezası verme yetkisi o yükseköğretim kurumuna aittir. Öğrenci hakkında verilen karar, uygulanmak üzere öğrencinin kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumuna gecikmeksizin bildirilir”.

Başka bir yükseköğretim kurumundan yaz öğretimi dersi alan ya da özel öğrenci statüsünden yararlanan öğrenci hakkında uygulanacak disiplin soruşturması ve sonucunda çıkabilecek disiplin cezası yönünden açıklık getirilerken, mülga Yönetmeliğin yürürlükte bulunduğu süredeki sorunlu bir husus çözüme kavuşturulmuştur. Bu doğrultuda ilgili öğrencinin kayıtlı bulunduğu yükseköğretim kurumunun dışında başka bir yükseköğretim kurumundan belirli süreli ders alan öğrencinin, bu süre içinde işlediği fiiller bakımından kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumuna geri döndüğünde bir disiplin soruşturması ile karşılaşacağı açıktır.

Aynı açıklığın başka yükseköğretim kurumlarına geçmiş olan öğrenciler hariç olmak üzere yükseköğretim kurumu ile tamamen ilişiyi kesilmiş ya da yükseköğretim kurumundan mezun olmuş kişiler açısından getirilmediği gözükmektedir. Diğer bir deyişle mezun olan bir kişi ya da yükseköğretim kurumunda öğrenim gördüğü diploma programından ilişiyi kesilen ancak başka bir yükseköğretim kurumuna kayıt yaptırmayan bir kişi hakkında disiplin soruşturmasının yürütüleceği açıkken, yapılan disiplin soruşturması sonucu verilecek disiplin cezasının ne şekilde uygulanacağı konusunun muğlak kaldığı söylenebilmektedir.

Bu konuda benzeri bir sorun, devlet memurları kapsamında bulunmaktadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda da devlet memurluğundan herhangi bir sebeple ayrılan kişi hakkında disiplin soruşturması yürütülüp, disiplin cezası verilmesi hususunda açıklık bulunmamaktadır³⁸. Ancak Danıştay'ın konuyu aydınlatacak nitelikli bir kararında, memuriyetten ayrılmış kişiler hakkında disiplin soruşturmasının açılması ve sonuçlandırılması gerektiğine ilişkin şu hükme varılmıştır:

“... bir memurun memuriyet statüsü devam ederken bir disiplin suçu işlemesi halinde, bu suçla ilgili belgelerin sicil dosyasında bulunması gereklidir. Zira suç, memur iken işlenmiştir, soruşturma sırasında herhangi bir nedenle o kişinin memuriyetten ayrılması, suçu işlediği andaki illiyet rabitasını ortadan kaldırmayacağı gibi artık o kişinin memuriyet sıfatı kalmadığı gerekçesi ile her suça işlendiği andaki fiili ve hukuki duruma yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde ceza verilmesi gerektiği yolundaki hukuk kuralının uygulanmasını da önleyemez, ... Verilen disiplin cezasının uygulamasına gelince; cezanın niteliğine göre uygulama olanağı var ise dosyada muhafaza edilir.

5) Kişilerin vücudu üzerinde cinsel davranışlarda bulunmak suretiyle cinsel dokunulmazlıklarını ihlal etmek” fiilleri yükseköğretim kurumundan çıkarma cezasını gerektiren fiillerdir.

³⁷ Anayasa Mahkemesi 28.04.2011, E.2009/59, K.2011/69.

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2011/69?KararTarihilk=28%2F04%2F2011&KararTarihSon=29%2F04%2F2011>, (Erişim: 03.08.2022).

³⁸ YILDIRIM/YASİN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.332.

Kaldı ki, 657 sayılı Yasa'nın 92. ve 93. maddelerinden istifade ederek yeniden memuriyete giren bir kişi hakkında böyle bir durum var ise uygulama da o zaman mümkün olabilecektir"³⁹.

Karardan da anlaşılacağı üzere, kamu görevinden ayrılrsa da memurun kamu görevini icra sırasında işlediği iddia edilen disiplin suçlarından dolayı mutlaka soruşturulması gereklidir. Bu kişinin daha sonra tekrar aynı ya da bir başka kamu görevine atanması durumunda dikkate alınması bakımından önceki disiplin cezasının belirlenmesi lazımdır. Bu hususun hakkaniyet ve ilgili idarenin iç işleyişinde düzenin sağlanması bakımından önemi bulunmaktadır.

Her ne kadar devlet memurları hakkında uygulanan 657 sayılı Kanun'da memurların kamu görevinden ayrılması sonucu haklarında yürütülen disiplin soruşturmaları bakımından açık hüküm bulunmasa da⁴⁰, 2547 sayılı Kanun'da belirli ve kısıtlı süreliğine başka yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrencileri hakkında bulunan hükme benzer biçimde yükseköğretim kurumu çalışanları için özel bir hüküm getirilmiştir. 2547 sayılı Kanun'un "Disiplin soruşturması ve savunma hakkı" başlıklı 53/A maddesinin 1. fıkrasının, m bendi uyarınca;

"Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır. Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır".

Görevden ayrılan kişiler hakkında soruşturmanın devam etmesi gerektiğini vurgulayan hükmün, Danıştay'ın görüşünü birebir yansıttığını belirtmek yanlış olmayacaktır. Zira kamu görevine tekrar başlama ya da bir vakıf üniversitesi bünyesinde istihdam edilecek bu kişi hakkında saklı kalan cezanın uygulanması yasal bir zorunluluktur. Bu nedenle her ne kadar görevden hangi suretle olursa olsun ayrılrsa da ilgili devlet ya da vakıf üniversitesi personeli hakkında soruşturmanın başlaması, devam ettirilmesi ve sonuçlandırılması gerekir. Kanun koyucunun 54. maddenin 6. fıkrasının e bendine başka bir yükseköğretim kurumuna geçen öğrenci bakımından bir hüküm düzenlemiş olması, konuya ilişkin boşluğun doldurulması anlamında gerekli bir düzenlemeyi yaptığını göstermektedir.

Yükseköğretim kurumundan ilişkisi kesilmiş olsa bile bir eski öğrenci hakkında disiplin soruşturmasının başlatılabilmesi için işlenen fiilin tarihi de önem arz eder. Disiplin suçuna konu olan fiil tarihi itibarıyla ilgili kişinin yükseköğretim kurumu öğrencisi olması gerektiği açıktır⁴¹. Zira öğrenci olmayan bir kişiye disiplin soruşturması açılmayacağından dolayı, fiilin gerçekleştiği tarihte kişi öğrencilik statüsüne muhakkak bir biçimde sahip olmalıdır.

Yükseköğretim kurumları ile ilişkisi kesilen öğrenciler hakkında yürütülen disiplin soruşturmalarında çeşitli olasılıkların gözden geçirilmesi gereklidir. Bu olasılıklar, somut olayın gelişimi bakımından ayrı değerlendirilmelere tabi tutulmalıdır.

1. İlişkisi Kesilmiş Öğrenci Hakkında Başlatılan Soruşturmanın Yürütülmesi

Yükseköğretim kurumlarında yürütülen disiplin soruşturmalarına ait süreç, 2547 sayılı Kanun kapsamında oldukça açıktır. Disiplin suçu niteliğinde bir fiil iddiası yönünde şikayet ya da ihbarın alınması, bunun üzerine soruşturmayı kimlerin açabileceği ve kim ya da kimler tarafından yürütülebileceğinin belirlenmesi, soruşturma süreci araçları ve soruşturma azami süresinin kesinliği, savunma hakkı, soruşturmanın ceza kovuşturması ile paralel olarak yürütülmesi, soruşturma sonucu raporun hazırlanması, karar verilerek soruşturmanın sonuçlandırılması, disiplin cezası verilecek ise tebliğ edilmesi ile cezanın uygulanması ve tebliğ üzerine ilgili öğrencinin idari ya da yargısal yollara başvurma hakkının belirtilmesi hususlarının her biri Kanun kapsamında açıklığa kavuşturulmuştur. Ancak atipik bir durum olan hali hazırda ilişkisi kesilmiş bir öğrenci bakımından bu süreçlerin bazılarında sorunlar ortaya çıkabilecektir.

Hayatın doğal akışı bakımından ilişkisi kesilmiş bir öğrencinin ilgili yükseköğretim kurumu ile bağı kalmamaktadır. Dolayısıyla hakkında yürütülecek soruşturmadan haberi olabilmesi için tebligat hususu daha da önem kazanmaktadır. Kanunun 54. maddesi 5. fıkrası ile düzenlenen "Savunma hakkı"nın (a) bendi kapsamında hakkında soruşturma yürütülen öğrencinin, isnat edilen suçun neden ibaret olduğunu öğrenmesi ve kendisinin bu kapsamda savunma vermesi gerektiğinin en az yedi gün önceden belirtilmesi gerekir. Savunma hakkı, kamu görevlileri ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu üyeleri bakımından Anayasa'nın 129. maddesi kapsamında korunan bir hak olarak karşımıza çıkmaktadır⁴². Anayasal boyutta korunan bu hak doğrultusunda disiplin soruşturmasında, savunma alınmaksızın disiplin cezasının tesis

³⁹ Danıştay 3.D., 27.01.1977, E.1977/47, K.1977/12'den aktaran

YILDIRIM/YASIN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.332.

⁴⁰ 657 sayılı Kanun'da memurların kamu görevinden ayrılması sonucu haklarında yürütülen disiplin soruşturmaları bakımından açık hüküm bulunmasa da, 29.04.2021 tarih ve 3935 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 30.04.2021 tarih ve 31470 sayılı Resmî Gazetede Yayımlanan Devlet Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin "Disiplin soruşturması ve cezaları hakkında çeşitli hükümler" başlıklı 34. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, "Hakkında açılan disiplin soruşturması devam ettiği sırada, ölüm hâli hariç olmak üzere, herhangi bir sebeple memuriyeti sona erenlerin soruşturmaları tamamlanır. Soruşturma sonucunda 657 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikteki usul ve esaslar çerçevesinde kesinleşen disiplin cezaları ilgililere tebliğ edilir ve karar özlük dosyasına konulur. Bu durumda olanların tekrar memuriyete dönmeleri durumunda verilmiş olan ceza uygulanır".

⁴¹ ŞEN, Ersan: "Disiplin Hukuku ve Öğrenci Disiplin Yönetmeliği" Hukuki Haber, 22 Haziran 2015, <https://www.hukukihaber.net/diisiplin-hukuku-ve-ogrenci-disiplin-yonetmeliigi-makale,4062.html>, (Erişim: 03.08.2022).

⁴² Anayasa'nın "Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence" başlıklı 129. maddesinin 2. fıkrası uyarınca; "Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez".

edilemeyeceği açıktır⁴³. Anayasal düzlemde bu hakkın kamu görevlilerine sağlandığı görülmekle beraber bu hakkın disiplin rejimi bakımından bu rejime tabi tüm ögelere de yasal anlamda sağlandığı görülmektedir. İşte bu sayede 2547 sayılı Kanun'un 54. maddesi ile bu hakkın öğrenciler için de korunması gereken temel bir hak olduğunu belirtmemiz gerekecektir.

İlişği kesilmiş öğrencinin hakkında açılan soruşturmadan haberdar olması için yapılacak tebligat soruşturma açısından elzemdir. Ancak ilgili yükseköğretim kurumundan ilişği kesilen öğrencinin verdiği iletişim bilgilerinde hata olması durumunda ilgili öğrenciyle iletişime geçmenin zorlaşacağı da açıktır. Kanun öğrencilere ne şekilde tebligat yapılacağına ilişkin 54/5-a kapsamında bir açıklamaya yer vermiştir. Kanun, bir soruşturmanın, ilgisine yazılı olarak bildirilmesi gerektiğini; ayrıca öğrenci bilgi sistemi üzerinden veya elektronik posta ya da kısa mesaj ile de durumun bildirilebileceğini belirtmektedir.

Adres değişikliği yapılması durumunda, bildirim hatalı ya da eksik yapılması ile hiç bildirilmemesi konusunda 2547 sayılı Kanundaki 2023 yılında yapılan değişiklik ile açıklık getirildiği görülmektedir. Kanunun 54. maddenin 11. fıkrası uyarınca;

“Özel olarak düzenlenen haller hariç öğrenciye yapılacak tebligatta, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır. Ancak yükseköğretim kurumuna kaydolurken bildirdiği adresi değiştirdiği halde, bunu mensubu bulunduğu yükseköğretim kurumuna bildirmeyen veya yanlış ya da eksik bildiren öğrenciye, yükseköğretim kurumunda kayıtlı adresine gönderilmiş tebligat, usulüne uygun tebligat sayılır”.

Hüküm incelendiğinde, adres değişikliğini yanlış bildirme, eksik bildirme ya da hiç bildirmeme nedeniyle yükseköğretim kurumunda en son kayıtlı adrese tebligat yapılacağını belirtilmesi ile artık tebligatın takip edilme sorumluluğunu öğrenciye yüklenmiş olduğu görülmektedir.

Ancak ilişği kesilmiş olan bir öğrencinin adres değiştirmesi durumunda, artık öğrencilik statüsü devam etmediği için yükseköğretim kurumuna bir adres değişikliği bildirimini yapma yükümlülüğünün kalmadığı gerçeğini göz ardı edemeyiz. Bu durumda Kanunun 54. maddesinin 11. fıkrasının uygulanması, soruna çözüm getirilmesi adına faydalı olabilecektir.

Savunmaya ilişkin tebligatın, ilişği kesilen öğrenciye yapılabilmesi için soruşturmanın genel süresi 2023 yılındaki Kanun değişikliği ile mülga Yönetmelikte belirlenmiş olan “*onbeş gün*”den 2547 sayılı Kanun'un 54/4. maddesi kapsamında “*otuz gün*”e çıkarılmıştır⁴⁴. Mülga Yönetmelik ile belirlenmiş olan onbeş günlük sürenin çok kısa, hatta yetersiz kaldığı açıktır⁴⁵. Bu durumda ilişği kesilmiş bir öğrencinin durumdan haberdar edilebilmesi için adres tespitinin yapılması zorunluluğu, ilgili yükseköğretim kurumunun yükümlülüğü haline gelecektir. Bu nedenle kanun koyucunun süreyi otuz güne çıkarması, savunma hakkının ilişği kesilmiş öğrenciler tarafından kullanılması bakımından olumlu bir gelişme olmuştur.

İlgili öğrenciye usulüne uygun tebligat yapılmadan ve savunması alınmadan verilen disiplin cezasının hukuka aykırı olacağı açıktır. Danıştay savunma alınmasındaki usulün kesin bir şekilde mevzuata uygun olarak yapılması gerektiğini vurguladığı bir kararında;

“... hakkında disiplin soruşturması açılan öğrenciye atfedilen suçun neden ibaret olduğunun, savunmasını yapacağı tarihten ... önce yazılı olarak bildirileceği, bu yazıda, öğrenciden belirtilen gün saat ve yerde savunmasını yapmak üzere hazır bulunmasının istenileceği, öğrenciye yollanacak davetiyede, çağrıya özürsüz olduğu halde uymadığı veya özürünü zamanında bildirmediği takdirde, savunmadan vazgeçmiş sayılacağı ve diğer delillere dayanılmak suretiyle hakkında gerekli kararın verileceğinin kaydolacağı, makbul sayılan bir özür bildiren veya mücbir sebep nedeniyle çağrıya uymadığı anlaşılan öğrenciye yeniden uygun süre verileceği veya belirtilecek bir süre içinde yazılı savunmasını göndermesinin isteneceği ...”

hususlarının tebligatta bulunmaması halinde soruşturmanın hukuka aykırı olarak tesis edileceğini belirtmektedir⁴⁶.

Danıştay'ın ilgili görüşü doğrultusunda bir disiplin soruşturmasının yürütülmesinde olmazsa olmaz bir usul adımı olan savunmanın alınması ve tebligatın yapılması işlemlerinin, ilişği kesilmiş bir öğrenci için de uygulanması gerektiği açıktır. İlişği kesilmiş öğrencinin elektronik posta adresi ya da telefon numarasını değiştirmiş olması olasılıkları düşünüldüğünde, tebligatın ulaştırılmasında çeşitli güçlükler yaşanabileceği açıktır. Mülga Yönetmelik döneminde ortaya çıkan soruşturma sürenin kısalığı yönündeki bu sorun, Kanunun 54/11. maddesi kapsamında sürenin uzatılmasıyla çözüldüğü görülmektedir.

2. İlişği Kesilmiş Öğrenci Hakkında Disiplin Cezası Uygulanması

İlişği kesilmiş öğrenciler hakkında yürütülen disiplin soruşturmalarının disiplin cezası ile sonuçlanması hususu kapsamında ilgi çekici örneklerle karşılaşılabilmektedir. Örneğin mezun bir öğrenci hakkında uyarı cezası kararı alınması, uygulanabilirlik bağlamında karmaşık bir durumu ortaya

⁴³ AKYILMAZ/SEZGİNER/KAYA, s.714; YILDIRIM/YASİN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.328; TAN, s.531; ATAY, s.889; BOZ, Selman Sacit: “Memur Disiplin Hukukuna Hakim Olan İlkeler”, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 25(2), 2017, s.25.

⁴⁴ 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 54/4-a hükmü uyarınca; “Disiplin soruşturmasına, disipline konu olay öğrenilince derhal başlanılır ve soruşturma en geç otuz gün içinde sonuçlandırılır. Soruşturma bu süre içinde tamamlanamaz ise soruşturmacı gerekçeli olarak ek süre talep edebilir. Disiplin amiri sunulan gerekçeyi ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak her defasında otuz günü geçmemek üzere almış güne kadar, toplu olarak işlenen suçlarda ise doksan güne kadar ek süre verilir”.

⁴⁵ Mülga Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin “Soruşturmanın süresi ve zamanaşımı” başlıklı 13. maddesi uyarınca; “Disiplin soruşturmasına olayın öğrenilmesini müteakip derhal başlanılır. Soruşturma, onay tarihinden itibaren onbeş gün içinde sonuçlandırılır”.

⁴⁶ Danıştay İDDK., 27.10.1989, E.1989/401, K.1989/156, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

çıkarmaktadır. İlgili öğrencinin yükseköğrenim kurumu içindeki öğrenim hayatının devamı sırasında işlediği iddia edilen disiplin suçu fiili kapsamında savunma alınmadan ceza uygulanması kapsamında hukuka aykırılığın bulunduğu ayrı bir konu olmakla beraber ilgili cezanın nasıl bir etki yaratacağı ise diğer bir tartışma konusudur. Benzer bir olay yaşayan bir mezun öğrenci, mezuniyetten sonra verilen uyarma cezasının kendisi hakkında nasıl bir etki yaratacağını bilmemektedir⁴⁷. Yükseköğretim ile artık ilişkisi bulunmayan bu öğrenci gibi benzeri durumların da oluşabileceği ihtimal dahilindedir.

Bir idari yaptırım olan disiplin cezalarının en büyük özelliği icrai bir niteliğe sahip olmalarıdır. Diğer bir anlatımla idari yaptırımın, kişiler üzerinde doğrudan etki doğuracağını belirtmemiz gerekir. İptal davası konusu olabilecek idari işlemlerin, kesin ve yürütülmesi gereken icrai işlemler olduğu açıktır⁴⁸. Disiplin cezalarının karar tarihlerinin yanı sıra icrai etki kazanabilmeleri için ne zaman uygulanması gerektiği de ayrıca belirlenmelidir. 2547 sayılı Kanun'un 54/10-c maddesi kapsamında disiplin cezası vermeye yetkili amir ya da kurul, kararın uygulanma tarihini belirleme yetkisine sahiptirler. Hüküm kapsamında cezanın uygulanma tarihi, karar tarihi dışında başka bir tarih olarak belirlenebileceği gibi, herhangi bir tarihin belirlenmemesi durumunda cezanın verildiği tarih de olabilmektedir.

Kanun'un 54/10-c maddesi kapsamında belirlenen disiplin cezalarının uygulanması hususunda Kanunun 54/6-e maddesinde belirtilen başka yükseköğretim kurumuna geçiş yapan öğrenciler bakımından bir sorunun kalmadığını belirtebiliriz. Önceki yükseköğretim kurumunda belirlenmiş olan cezanın uygulanması için öğrencinin artık kayıtlı olduğu yükseköğretim kurumuna en kısa süre içinde iletilmesi gerektiği açıktır. Bu doğrultuda yeni kayıt yapılan yükseköğretim kurumu artık ilgili öğrenciye, alınmış kararı doğrudan uygulamakla yükümlüdür.

Ön lisans programını tamamlamış olanların lisans programına devam etmesi, lisans programını tamamlayanların lisansüstü programlara devam etmesi ya da ikinci kere lisans programına kaydolma ihtimalleri düşünüldüğünde, geçmiş öğrencilik dosyalarında yer alan cezaların artık uygulanabilirliği ortaya çıkacaktır. Bu durumda Kanun'un 54/10-c maddesinde belirtilen cezanın uygulanması hususu sağlanabilecektir. Ancak problem ilişkisi kesilmiş olup bir daha yükseköğretim kurumlarındaki diploma programlarına giriş yapmayanlar için devam edecektir. İşte bu durumda hakkaniyetin ve kamu düzeninin tekrar sağlanabilmesi adına ilişkisi kesilenler için farklı uygulamaların hüküm altına alınmasında fayda vardır. Her ne kadar ilişkisi kesilmiş öğrenciye verilecek cezanın fiilen uygulanma kabiliyeti kalmamış olsa bile, ilgilisi olan ilişkisi kesilmiş kişi üzerinde yarattığı manevi etkisinden dolayı cezanın iptal davasına konu edilebileceği gerçeğini belirtmek gerekir. Ancak bu manevi etki dışında, maddi bir etki yaratacak özel ceza hükümlerinin de getirilebileceği önerisi akla gelmektedir. Ayrıca bu ceza hükümlerinin 2547 sayılı Kanun kapsamında düzenlenmesi gerekir. Zira bu hükümlerin 2547 sayılı Kanun kapsamında düzenlenmesi, suç ve cezada kanunilik ilkesinin bir gereğidir.

İlişkisi kesilmiş kişinin bir disiplin cezası almasından sonra belirli sürenin geçirilmesi nedeniyle cezanın sicil dosyasından silinme talebine ilişkin ayrı bir hükmün bulunmaması da ayrı bir incelenmesi gereken husustur. Yükseköğretim kurumunda çalışan kişilere verilecek cezaların 2547 sayılı Kanun'un 53/G maddesi kapsamında özlük dosyasında, verilen cezaların türüne göre saklanma sürelerinin açıkça belirtildiği görülmektedir⁴⁹. Yine benzeri bir sistematik çerçevesinde öğrencilere verilecek cezaların, sicil dosyasından silinebilme sürelerinin açık bir şekilde belirtilmesi, personele sağlanan bu hakkın öğrenciler tarafında da tüketilebilmesini sağlayacak bir öneri olarak belirtilebilir. Bu öneri doğrultusunda yükseköğretim kurumu ile ilişkisi kalmayan kişilere de sürelerin tamamlanmasından sonra sicilden silme için öğrenim görmüş oldukları kurumlara başvuruda bulunabilme hakkının verilmesi gerekecektir.

3. Mezuniyet Şartı Tez veya Projenin Sakatlığına Neden Olacak Bir Disiplin Cezası Bakımından Mezun Öğrencinin Durumu

Bazı disiplin cezaları, mezuniyet ile ilişkisi kesilenler bakımından ağır bazı sonuçlara yol açmaktadır. Bu durumlar özellikle mezuniyeti gerektirecek yükümlülüklerin sakatlanmasına neden olacak fiillerin varlığı halinde karşımıza çıkmaktadır.

Mezuniyet gerekleri arasında en dikkat çekici olanı, mezuniyet şartının bir tez ya da bitirme projesine bağlı olması yönündedir. Mezuniyetin bir tez ya da bitirme projesine kapsamında bu şartın yerine getirilmesi, çalışmanın özgün olmasına bağlıdır. Dolayısıyla ortaya çıkan çalışmanın intihalden arınmış olması lüzumludur⁵⁰. Bir tez ya da bitirme projesinin intihal ile sonuçlanması, o diploma programındaki mezuniyet şartının yerine getirilmediği anlamına gelmektedir⁵¹. Disiplin soruşturması sonucu intihalin tespit

⁴⁷ BALKAN, Arif: "Mezun Öğrenciye 'Uyarı' Cezası Gitti", Milliyet Gazetesi, İstanbul, 05.05.2014, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/mezun-ogrenciye-uyari-cezasi-gitti-1877303>, (Erişim 03.08.2022).

⁴⁸ İcrai işlem hakkında detaylı bilgi için bakınız; SEZGİNER, Murat: İptal Davasının Uygulama Alanı Bakımından Ayrılabilir İşlem Kuramı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000, s.43; YILMAZ, Dilşat, İdari İşlemin İcraîlik Özelliği, Astana Yayınları, Ankara, 2014, s.32; KAYA, Cemil: "Türk İdare Hukukunda İcrai Olmayan İdari İşlemler" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(1-2), 2004, s.253, 260; ERKUT, Celal: İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, T.C. Danıştay Yayınları No: 51, Ankara, 2015, s.163.

⁴⁹ 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53/G-2 hükmü uyarınca; "Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren beş yıl, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren on yıl sonra atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir. İlginin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir".

⁵⁰ İntihal, Arapça kökene sahip olan bir kelime olup, Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğünde aşırma olarak tanımlanmaktadır; <https://sozluk.gov.tr>, (Erişim 03.08.2022). İntihal kelimesini çalışmamız kapsamında bilimsel aşırma anlamında kullanacağız.

⁵¹ İntihal eyleminin disiplin hukuka yansımaları bakımından detaylı bilgi için bakınız; YAVUZDOĞAN, Seçkin: "İdari Yargı Kararlarından Hareketle "İntihal", İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 8(1), 2017, s.254; DEMİRCİOĞLU, Mustafa Yaşar:

edilmesiyle verilecek disiplin cezasının yanı sıra diplomanın geri alınması kararı da ayrıca verilmelidir. Bu durumda intihali gerçekleştirmiş olan mezun öğrencinin, sanki mezun olmamış gibi eski hale iadesinin yapılması zaruridir.

Danıştay, intihalin mezuniyetten sonra bir disiplin soruşturmasıyla tespit edilmesi durumunda, soruşturma sonucu verilecek disiplin cezası ile diplomanın geri alınması işlemi olmak üzere iki ayrı idari işlemin uygulanması gerektiğini belirtmektedir. Bir yüksek lisans tezinde intihalde bulunulduğuna dair ihbar üzerine açılan disiplin soruşturması sonucu intihalin tespit edilmesiyle hem disiplin cezasının uygulanması hem de diplomanın geri alınması işleminin Danıştay tarafından hukuka uygun bulunduğu bir kararda;

“... usulüne aykırı olarak hazırlanan, hatalı veri ve sonuçlar içeren söz konusu tezin belirtilen amaçlarla da kullanılmayacağı, bu nedenlerle davacının anılan yüksek lisans tezinin, mezuniyetinin ve diplomasının iptal edilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, öte yandan herhangi bir kişi tarafından hazırlanan tez veya bilimsel yayın ve eserde yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde tanımlanan etik ihlallerinin bulunması halinde bu tez veya bilimsel yayının iptal edilmesi veya yok sayılmasının hukuki bir gereklilik olduğu, ayrıca bu durumların açık hata kapsamında değerlendirilerek, idari işlemlerin dava açma süresi olan 60 günlük sürede geri alınabileceğine ilişkin kural dışında, her zaman geri alınması ve işlem tesisi mümkün olduğundan, bu yönden de işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, disiplin hükümleri arasında yüksek lisans tezinin iptaline ilişkin bir düzenleme bulunmadığından bahisle, herhangi bir disiplin işlemi olmayan dava konusu işlemi, disiplin hükümleri kapsamında değerlendirerek, disiplin soruşturması yapılmadan karar verildiği, suç ve cezaların kanuniliği ve orantılılık ilkelerine aykırı olduğu gerekçeleriyle iptale ilişkin verilen istinafa konu Mahkeme kararında yasal isabet görülmediği gerekçesiyle davalı idarenin istinaf başvurusunun kabulüne, ... İdare Mahkemesi kararının kaldırılmasına, davanın reddine karar verilmiştir”⁵².

Danıştay kararında açık bir şekilde diplomanın geri alınması işlemi, bir idari yaptırım amacıyla değil, ilgili idarenin tesis ettiği işlemin ilgili tarafından hileyle sakatlığa uğratılması nedeniyle hatadan geri dönme amacıyla tesis ettiğini belirtmiştir.

Mezuniyet şartı kimi zaman bir araştırmanın sonuçlarının ortaya konduğu tez olabileceği gibi, kimi zaman ise staj ve benzeri uygulamalı eğitimi tamamlama anlamında verilen dersler olabilmektedir⁵³. Örneğin staja ilişkin imza defteri yükümlülüğünün ya da not çizelgesinin sahteliğinin disiplin soruşturması kapsamında tespiti halinde mezuniyetin de sakatlığından bahsedilmesi gerekecektir. Danıştay da disiplin soruşturmasında sahte not çizelgesi düzenleyen mezuna hem disiplin cezasının uygulanması hem de diplomanın geri alınması işlemlerinin hukuka uygun olduğunu belirtmektedir⁵⁴.

İlgili örneklerden de görüleceği üzere mezuniyeti hileli irade ile kazanan öğrenciye ait diplomanın geri alınmasının nedeni, ilgili öğrencinin kötü niyetinin varlığıdır. Kötü niyet kazanılmış bir hak oluşturmaz ve hukuk kötü niyeti korumaz. Bu nedenle dava açma süresine bağlı kalmaksızın ilgili idare olan yükseköğretim kurumunun, hileli davranışta bulunan ilgili öğrencinin diplomasını geri alması hukuka uygun olarak yorumlanmalıdır⁵⁵. Dolayısıyla mezuniyet ile öğrenciliği sona eren kişinin hileli bir davranışı ile mezuniyete hak kazanması ve bu durumun hakkında yürütülen bir disiplin soruşturması sırasında tespit edilmesi halinde, bu mezuniyetin kanıtı olan diplomanın geri alınmasında hukuki bir yarar bulunmaktadır.

Sonuç olarak disiplin soruşturması sonucu verilecek disiplin cezası ile diplomanın geri alınması işleminin birbirinden ayrı iki idari işlem olduğunu vurgulamakta fayda vardır. Dolayısıyla bir disiplin suçu fiilinden dolayı iki idari yaptırımın uygulandığı yorumu yerine; bir disiplin suçu fiili sonucu bir disiplin cezası idari yaptırımı gerçekleştirildiği dolayısıyla hukuka aykırı olan başka bir idari işlemin geri alınmasına ilişkin yeni bir işlemin tesis edildiği yorumunu yapmak yerinde olacaktır.

IV. SONUÇ

2547 sayılı Kanun kapsamında uygulanan disiplin rejiminde, yükseköğretim kurumlarından ilişkili kesilmiş öğrencilerin durumunun, 2023 yılındaki değişim ile şekil almaya başladığı görülmekle beraber, bu kişilere ilişkin disiplin soruşturmalarının yürütülmesi ve cezaların uygulanması bakımından hala kimi eksiklikleri olduğu görülmektedir. Dolayısıyla mevzuat yönünden açık kalan bir bölgenin varlığından bahsedilebilmektedir.

İlişkili kesilmiş öğrenciler hakkında hâlâ öğrencilik statüsündeymiş gibi disiplin rejiminin uygulanması Kanun kapsamında bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar soruşturmanın yürütülmesi kapsamında açıklık bulursa da soruşturmanın en önemli ögesi olan sonuç kısmındaki cezanın belirlendikten sonra uygulanması noktasında, yeni bir yükseköğretim kurumuna geçiş yapan öğrenciler hariç olmak üzere bir açıklık bulunmamaktadır. Diğer bir deyişle 2547 sayılı Kanunun yükseköğretim kurumu değişikliği yapan öğrenciler için getirdiği yeni hükümler dışında, herhangi bir yükseköğretim kurumuyla ilişkili kalmamış olan kişilerin yükseköğretim kurumunda öğrenim gördükleri süreçte işledikleri fiiller kapsamında nasıl bir uygulamaya tabi tutulacakları konusunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bir idari

“Üniversitelerde 2014 Yılından Önce İşlenen İntihal Suçlarıyla İlgili Disiplin Soruşturması ve Cezalandırma Sistemi”, Ankara Barosu Dergisi, 4, 2014, s.362.

⁵² Danıştay 8. D., 08.12.2020; E.2019/1221, K.2020/5371, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

⁵³ Uygulamalı eğitimler kapsamındaki ders ve benzeri yükümlülükler, Yükseköğretimde Uygulamalı Eğitimler Çerçeve Yönetmeliği kapsamında işletmede mesleki eğitim, staj ve uygulamalı ders olmak üzere yükümlülükler üç gruba ayrılmıştır.

⁵⁴ Danıştay 8.D., 05.10.1992, E.1991/2628, K.1992/2147, www.lexpera.com.tr, (Erişim: 03.08.2022).

⁵⁵ İlgilinin hileli davranış kapsamında idarenin dava açma süresine tabi olmadan işlemini geri alması hakkında bakınız; AKYILMAZ/SEZGİNER/KAYA, s.455; YILDIRIM/YASİN/KAMAN/ÖZDEMİR/ÜSTÜN/ÇAKIR/OKAY TEKİNSOY, s.463; ÇAĞLAYAN, s.50; ALTINDAĞ, s.93.

işlemin icrai nitelikte bir etki yaratması için ilgili hukuki statünün içinde bulunma zorunluluğu kapsamında ilişiği kesilmiş öğrencilikte problemler yaşanmaktadır. Bu problemler, kimi zaman disiplin soruşturmasının etkisiz kaldığının düşünülmesine yol açacak çeşitli sonuçları ortaya çıkarmaktadır.

Çalışma kapsamında da ortaya konan çeşitli olasılıkların çözümsüz kalmaması adına 2547 sayılı Kanun'da farklı yükseköğretim kurumuna geçiş yapan öğrenciler dışındaki diğer ilişiği kesilmiş öğrencilerin de göz önünde bulundurulmasında fayda olacaktır. Süre bakımından kısıtlı bir zaman diliminde yer alan öğrencilik statüsünün süresinin göz önüne alınması zaruri olmalıdır.

Çalışmada gerekliliğinden bahsedilen bu düzenlemelerin regüle edilmesi, sadece yükseköğretim kurumlarındaki iç düzenin korunmasını değil, yükseköğretim kurumlarından tamamen ilişiği kesilmiş öğrenciler kapsamında yürütülen disiplin soruşturmalarındaki olası aksaklıkların önlenmesini de sağlayacaktır. Ayrıca her ne kadar ilişiği kesilmiş bile olsa, öğrencilerin savunma hakkının kullanılabilmesi için tebligat düzeninin sağlanması ihtiyacının vurgulanması gerekir.

KAYNAKÇA

- AKYILMAZ, Bahtiyar/SEZGİNER, Murat/KAYA, Cemil: Türk İdare Hukuku, 14. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2021.
- ALTINDAĞ, Halil: "İdari İşlemin Geri Alınması Sebebi Olarak Açık Hata", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20(4), 2016, s.81-97.
- ATAY, Ender Ethem Atay: İdare Hukuku, Güncellenmiş ve Gözden Geçirilmiş 3. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2012.
- BÜLBÜL, Erdoğan: İdari İşlemlerin Yürürlükten Kaldırılması, Beta Yayınları, İstanbul, 2010.
- BOZ, Selman Sacit: "Memur Disiplin Hukukuna Hakim Olan İlkeler", SÜHFD, 25(2), 2017, s.15-41.
- ÇAĞLAYAN, Ramazan: "İdari İşlemin Geri Alınması Üzerine", Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi, 4(1-2), 2000, s.43-58.
- ÇAKMAK, Volkan: Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Suç ve Cezaları, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara, 2012.
- DEMİRCİOĞLU, Mustafa Yaşar: "Üniversitelerde 2014 Yılından Önce İşlenen İntihal Suçlarıyla İlgili Disiplin Soruşturması ve Cezalandırma Sistemi", Ankara Barosu Dergisi, 4, 2014, s.327-362.
- DURSUN, Hasan: İdari Suç ve Cezalarda Kanunilik İlkesi, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.
- ERKUT, Celal: İptal Davasının Konusunu Oluşturma Bakımından İdari İşlemin Kimliği, T.C. Danıştay Yayınları No: 51, Ankara, 2015.
- GÖZLER, Kemal: İdare Hukuku, Cilt I, İkinci Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2009.
- GÖZLER, Kemal: İdare Hukuku, Cilt II, İkinci Baskı, Ekin Yayınevi, Bursa, 2009.
- GÜNDÜZ, F. Ebru: "Disiplin Cezalarının Geri Alınması", Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 20(1), 2016, s.411-424.
- HAREKET, Erdem: "Eğitim Hukukunda Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Disiplin Suçları ve Cezaları: Hukuki Esaslarıyla Bazı Sorunsallar Üzerine", Yükseköğretim Dergisi, 11(2), 2021, s.191-214.
- KAYA, Cemil: İdarenin Takdir Yetkisi ve Yargısal Denetimi, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2011.
- KAYA, Cemil: "Türk İdare Hukukunda İcrai Olmayan İdari İşlemler" Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 9(1-2), 2004, s.253-284.
- OKUYUCU ERGÜN, Güneş/BAŞ, Eylem: "Yükseköğretim Kurumu Öğrenci Disiplin Suçları, Cezaları ve Soruşturmalarına İlişkin Bazı Değerlendirmeler" MÜHF-HAD, 27(1), 2021, s.26-47.
- ÖZTÜRK, İlhami/SÜMER, Arif Emre: "Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında Yükseköğretim Öğrencileri Disiplin Rejiminin Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi Bakımından Değerlendirilmesi", MÜHF-HAD, 27(2), 2021, s.1039-1065.
- SEZGİNER, Murat: İptal Davasının Uygulama Alanı Bakımından Ayrılabilir İşlem Kuramı, Yetkin Yayınları, Ankara, 2000.
- TAN, Turgut: İdare Hukuku, Güncelleştirilmiş 2. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara, 2013.
- ULUSOY, Ali: İdari Yaptırımlar, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- ÜSTÜN, Gül: "Disiplin Soruşturmalarında Hukuka Aykırı Deliller", MÜHF-HAD, 24(1), 2018, s.17-35.
- ÜSTÜN, Gül/SEÇKİN, Sinan: "İdari İşlemlerde Takdir Yetkisi ve Gereke İlkesi", MÜHF-HAD, (Prof. Dr. Mehmet Akif Aydın'a Armağan), 21(2), 2015, s.509-533.
- YAŞAR, Hasan Nuri: İdare Hukuku, 2. Basım, Der Yayınları Ankara, 2014.
- YAVUZDOĞAN, Seçkin: "İdari Yargı Kararlarından Hareketle 'İntihal'", İnÜHFD, 8(1), 2017, s.225-254.
- YILDIRIM, Turan/YASİN, Melikşah/KAMAN, Nur/ÖZDEMİR, H. Eyüp/ÜSTÜN, Gül/ÇAKIR, Hüseyin Melih/OKAY TEKİNSOY, Özge: İdare Hukuku, Güncelleştirilmiş 8. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- YILMAZ, Dilşat, İdari İşlemin İcrailik Özelliği, Astana Yayınları, Ankara, 2014.

Elektronik Kaynaklar:

<https://www.hukukihaber.net/disiplin-hukuku-ve-ogrenci-disiplin-yonetmeligi-makale,4062.html>, (Erişim: 03.08.2022).

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>, (Erişim: 03.08.2022)

<https://www.milliyet.com.tr/gundem/mezun-ogrenciye-uyari-cezasi-gitti-1877303>, (Erişim: 03.08.2022).

<https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2011/69?KararTarihiIlk=28%2F04%2F2011&KararTarihiSon=29%2F04%2F2011>, (Erişim: 03.08.2022).

Yazar Beyanı | Author's Declaration

Mali Destek | Financial Support: Yazar Hulüsi Alphan DİNÇKOL, bu çalışmanın araştırılması, yazarlığı veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır. | Hulüsi Alphan DİNÇKOL who is the author has not received any financial support for the research, authorship, or publication of this study.

Yazarların Katkıları | Authors's Contributions: Bu makale yazar tarafından tek başına hazırlanmıştır. | This article was prepared by the author alone.

Çıkar Çatışması/Ortak Çıkar Beyanı | The Declaration of Conflict of Interest/Common Interest: Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması veya ortak çıkar beyan edilmemiştir. | No conflict of interest or common interest has been declared by the author.

Etik Kurul Onayı Beyanı | The Declaration of Ethics Committee Approval: Çalışmanın herhangi bir etik kurul onayı veya özel bir izne ihtiyacı yoktur. | The study doesn't need any ethics committee approval or any special permission.

Araştırma ve Yayın Etiği Bildirgesi | The Declaration of Research and Publication Ethics: Yazar, makalenin tüm süreçlerinde İnÜHFD'nin bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyduğunu ve verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığını, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde İnÜHFD'nin ve editör kurulunun hiçbir sorumluluğunun olmadığını ve bu çalışmanın İnÜHFD'den başka hiçbir akademik yayın ortamında değerlendirilmediğini beyan etmektedir. | The author declares that he complies with the scientific, ethical, and quotation rules of InULR in all processes of the paper and that he does not make any falsification of the data collected. In addition, he declares that Inonu University Law Review and its editorial board have no responsibility for any ethical violations that may be encountered, and that this study has not been evaluated or published in any academic publication environment other than Inonu University Law Review.